

Jugoslavije, dopisni član H. Obermaier Gesellschaft für die Erforschung des Eiszeitalters und seiner Kulturen (Erlangen). Njegovo delo je bilo dvakrat nagrajeno z najvišjim priznanjem – Prešernovo nagrado (Betalov spodbol 1949, Črni kal 1960), prejel pa je tudi Kidričevo nagrado (1974) in leta 1974 najvišje jugoslovansko priznanje, nagrado AVNOJ-a.

Profesor Srečko Brodar je opravil torej pionirsko delo na področju paleolitika, ustvaril je trdne temelje za študij in široko zasnovano raziskovalno delo na tem polju na univerzi in na akademiji. Njegova odkritja v Potočki zijalki so služila številnim znanstvenikom pri členitvi pleistocena in osvetlitvi razvoja človeških kamenodobnih kultur na evropskih tleh. Zato v evropski fundamentalni literaturi o ledeni dobi ne najdemo dela, ki bi šlo mimo tega odkritja. Izredno pomembna pa so tudi njegova povojna odkritja na osvobojenem krasu v Slovenskem Primorju, saj se mu je prav z njimi posrečilo dokazati, da je bilo ozemlje obljudeno že v končnih fazah starega paleolitika ter s krajšimi prekinitvami v posameznih predelih kontinuirano tudi skozi vse sledeče oddelke ledene dobe. S svojimi raziskavami po Jugoslaviji je veliko doprinesel k poznavanju o razširjenosti na slovenskem krasu ugotovljenih človeških kultur proti jugu in vzhodu. S klimatsko interpretacijo geneze številnih jamskih sedimentov pa je prispeval tudi k osvetlitvi klimatomorfo-genetskega razvoja kraških območij, predvsem v Pivški kotlini in k razvoju klimatske geomorfologije na Slovenskem nasploh. Zato smo tudi geografi gradili na njegovih strokovnih dognanjih. Za vse to ter za njegovo toplo človečnost mu bomo vedno iz srca hvaležni.

Milan Šifrer

V spomin akademika Josipa Rogliča 1906 – 1987

Josip Roglič je bil rojen 14. marca 1906 v Župi Biokovskoj v imotski občini. Gimnazijo je obiskoval v Splitu in 1930 je diplomiral iz geografsko-geološke skupine na Filozofski fakulteti v Beogradu, kjer je bil njegov najvplivnejši učitelj Bora Milojević. Čez štiri leta je tam obranil doktorsko disertacijo iz geomorfologije Biokova. V tujini se je izobraževal pri znanih geografih na univerzah v Strasbourg, v Montpelieu, v Berlinu ter na Dunaju. Služboval je na realki v Beogradu, l. 1941 na gimnaziji v Zagrebu. Istega leta je bil premeščen v Hrvatski bibliografski izdavaški zavod in nato na Visoko pedagoško šolo v Zagrebu, kjer je bil izbran l. 1943 za izrednega profesorja te šole in l. 1945 za rednega profesorja Filozofske fakultete (od l. 1946 Prirodoslovno-matematične fakultete). V letih 1945 in 1946 je vodil Komisijo za razmejitev pri predsedstvu vlade NR Hrvatske in je sodeloval pri delu mirovne konference v Parizu kot ekspert za Istro. V povojnih letih je kot predstojnik Geografskega zavoda in po l. 1960 Geografskega inštituta univerze v Zagrebu postavil temelj širokopotezne visokošolske izobraževalne in raziskovalne geografske dejavnosti. Od l. 1947–1962 je bil predsednik Geografskega društva Hrvatske, po nekaj let tudi predsednik Sveta geografskih društev FNRJ in Nacionalnega komiteta za geografijo. Umrli je 18. oktobra 1987 v Zagrebu.

Pedagoško delo Josipa Rogliča je odmevalo tudi ta kraj Sotle in Kolpe, v Sloveniji zlasti s svojo koncepcijo regionalne geografije. Nanj sta vplivala Jovan Cvijić in njegov učitelj Bora Milojević v smislu enakovredne soodvisnosti naravnih in društvenih dejavnikov v okviru regije. Tudi Roglič je poudarjal pomen kulturno-civilizacijske preteklosti za današnjo kulturno pokrajino in geografsko podobo regije. V tej luči smo ga spoznavali tudi kot izbornega predavatelja na srečanjih takratnega

Geografskega društva v Ljubljani, ko nam je med drugim predstavil Evropo in Severno Ameriko. Njegovo delo je pomemben doprinos k regionalizaciji Jugoslavije, njeni prometni povezanosti in turistični valorizaciji, zlasti Primorja.

Rogličeve krasoslovne študije so bile še bolj odmevne od drugih geografskih. Njegove objave v tujini so mu prinesle mednarodni sloves najvidnejšega krasoslovca – Jugoslovana po Jovanu Cvijiću. Začel jih je s študijo o erozijski gladini v Imotskem polju l. 1938 in o morfologiji Kupreškega in Vukovskega kraškega polja l. 1939, naslednje leto pa še Duvanjskega polja. Prof. Roglič je bil predvsem kraški teoretik. V času njegovega delovanja se je sicer zelo razmahnilo kvantitativno proučevanje kraških oblik in procesov, toda to delo ni moglo nadomestiti osnovnih konceptov o zakrasevanju, kot sta jih od Jugoslovancev postavila zlasti Jovan Cvijić in Josip Roglič. V tej luči lahko tolmačimo veliko odmevnost njegovih študij iz območja klimatske kraške geomorfologije o terciarnem in kvartarnem oblikovanju kraških polj, o kraških ravninah na apnencih, o sedimentaciji in eroziji lehnjaka v pleistocenskih rekah na krasu, o globini vodne cirkulacije na krasu, o zakrasevanju v dolomitih, o fluvio-krasu, izrazu, ki ga je prvi uvedel v jugoslovansko literaturo, ter o razmerju med fluvialno in kraško erozijo. Kot domačin s krasa je gledal na kraške procese kot nekaj prvotnega in ne nekaj drugotnega, nekaj, kar sledi prvotni fluvialni eroziji. Te ideje je zastopal tudi v okviru Komisije za kraške pojave, ki je dve mandatni dobi delovala pri Mednarodni geografski zvezi. Sloves dobrega poznavalca kraške morfologije je akademik Roglič podkrepil tudi s številnimi predavanji na univerzah v tujini, kjer je postal član uredniških odborov več geografskih časopisov. V tujini in doma je objavil preko 150 znanstvenih in strokovnih del. Med njimi je tudi Prilog hrvatskoj krškoj terminologiji, ki je izšla v sklopu prizadevanj za jugoslovansko kraško terminologijo. Josip Roglič je za svoj doprinos k znanosti dobil doma in v tujini mnoga priznanja. L. 1960 je postal izredni in l. 1969 redni član Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu. Postal je član nemške akademije Leopoldine, častni doktor univerze v Dijonu in častni član več geografskih društev.

Jugoslovansko geografsko časopisje je vidno zabeležilo jubileje akademika Rogliča, najobsežneje pa Geografski horizont (letnik XXII, 1–2, 1976, ob sedemdesetletnici) ter zlasti Geografski glasnik (ob šestdesetletnici v letniku 1967, ob sedemdesetletnici v letniku 1976, ki je z mnogimi prispevki iz tujine vred, posvečen jubilaru, ter ob osemdesetletnici v letniku 1986). V njih je tudi objavljena bibliografija pokojnika.

Ivan Gams

Izvolitvi, odlikovanji in priznanja

Dr. Igor Vrišer, red. prof. na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete Univerze E. Kardelja v Ljubljani, je bil na Skupščini SAZU, dne 23. 4. 1987, izvoljen za dopisnega člana SAZU.

Dr. Vladimir Klemenčič, red. prof. na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete Univerze E. Kardelja v Ljubljani, je bil izvoljen za častnega člana Srbskega geografskega društva.

Dne 28. 10. 1986 je Predsedstvo SFRJ za uspešno delo na področju regionalnega načrtovanja odlikovalo Andreja Briškega, republiškega svetovalca za regionalni razvoj in medrepubliško sodelovanje, z redom dela z zlatim vencem, in dr. Vladimir-